

EU:N KIERTOTALOUDEN TOIMINTASUUNNITELMA

Suuren valiokunnan työjaoston ja ympäristövaliokunnan avoin kuulemistilaisuus
Kari Herlevi, Sitra 11.3.2016

Aikamme suurin systeeminen haaste on koetun hyvinvoinnin ja talouskasvun irtikytkentä luonnonvarojen kulutuksesta

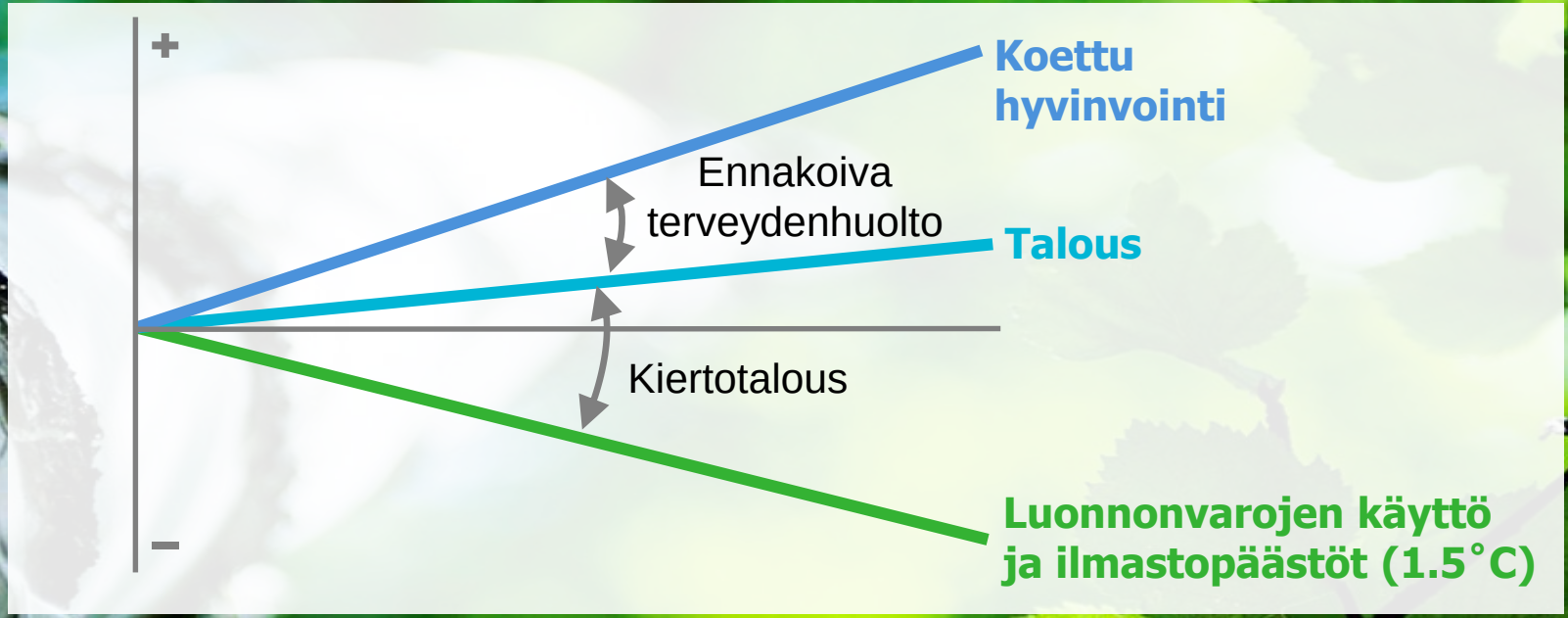

Digitalisaatio on keskeinen muutoksen mahdollistaja!

Rakenteeltaan vahvistuva systeemi vaalii materiaalien ja niihin sitoutuneen arvon kiertoa mahdollisimman pitkään

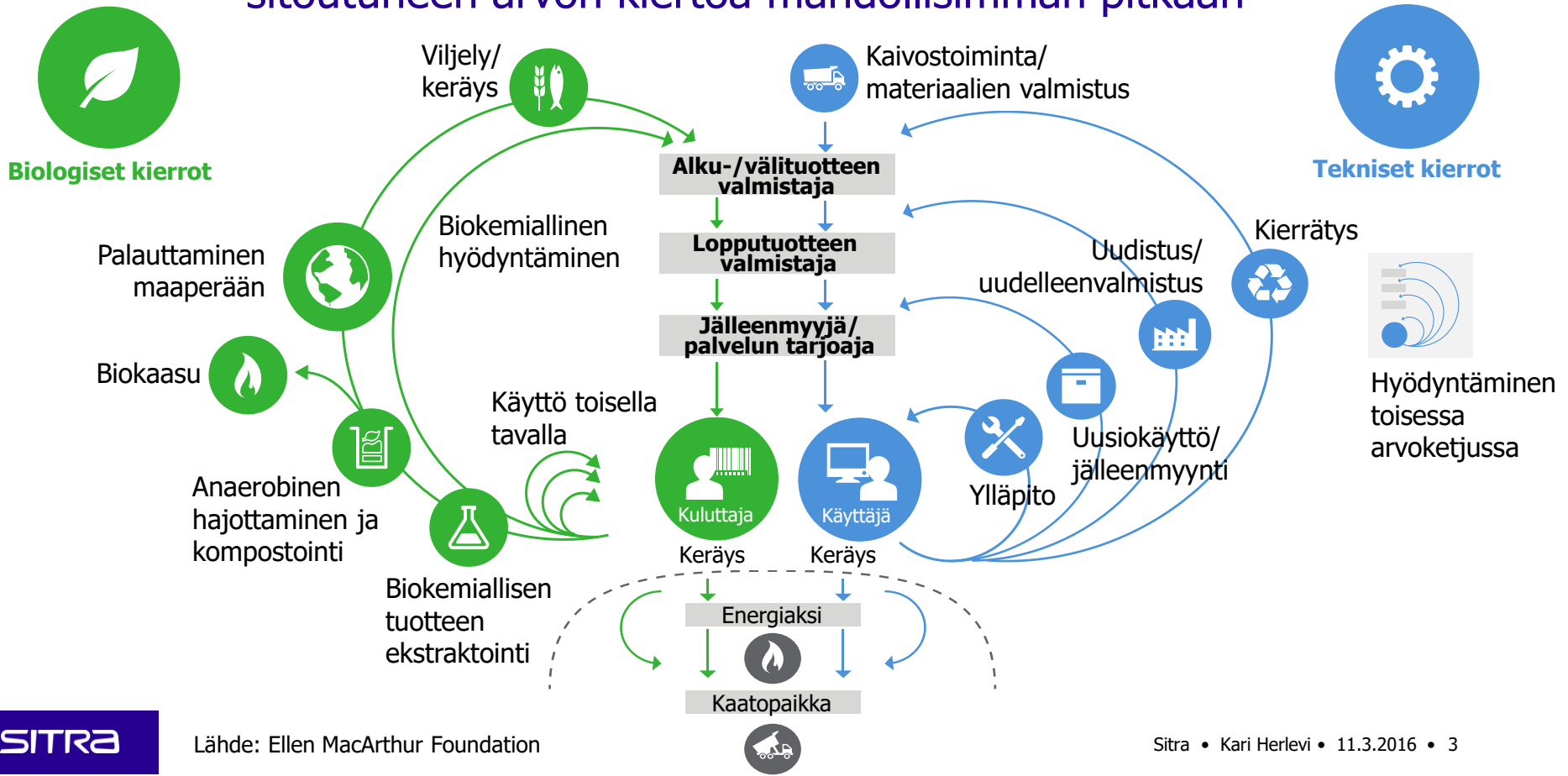

Lähde: Ellen MacArthur Foundation

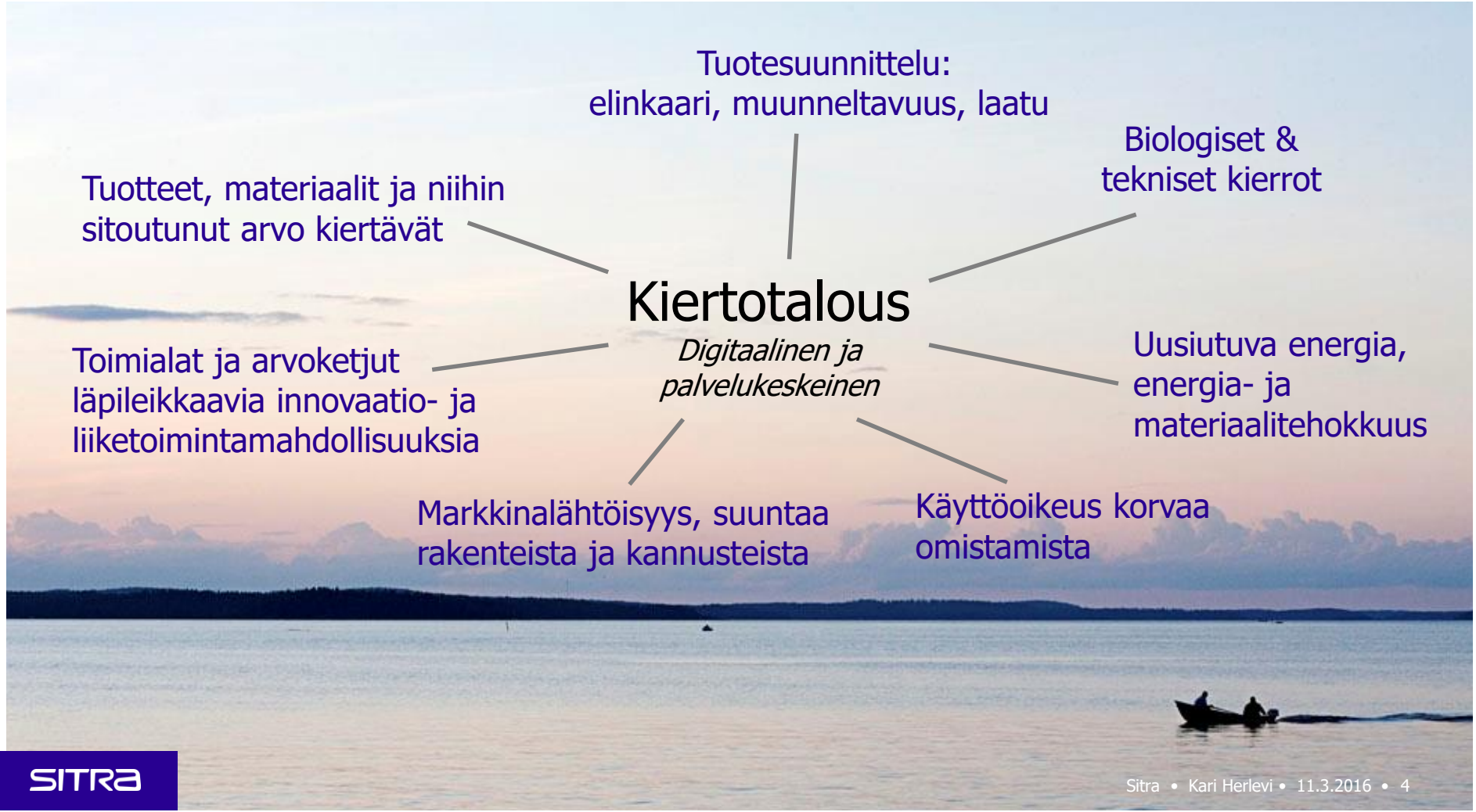
Tuotesuunnittelu:
elinkaari, muunneltavuus, laatu
Biologiset &
tekniset kierrot
Tuotteet, materiaalit ja niihin
sitoutunut arvo kiertävät
Kiertotalous
Digitaalinen ja
palvelukeskeinen
Toimialat ja arvoketjut
läpileikkaavia innovaatio- ja
liiketoimintamahdollisuuksia
Uusiutuva energia,
energia- ja
materiaalitehokkuus
Markkinalähtöisyys, suuntaa
rakenteista ja kannusteista
Käyttöoikeus korvaa
omistamista

Kiertotalouden potentiaali Suomessa

2-3 miljardin euron potentiaali vuosittain, 2030 mennessä

(Sitra, McKinsey & Gaia)





Eräitä kiertotalouden mahdollisuuksia Suomelle

Lähde: McKinsey, Gaia Consulting

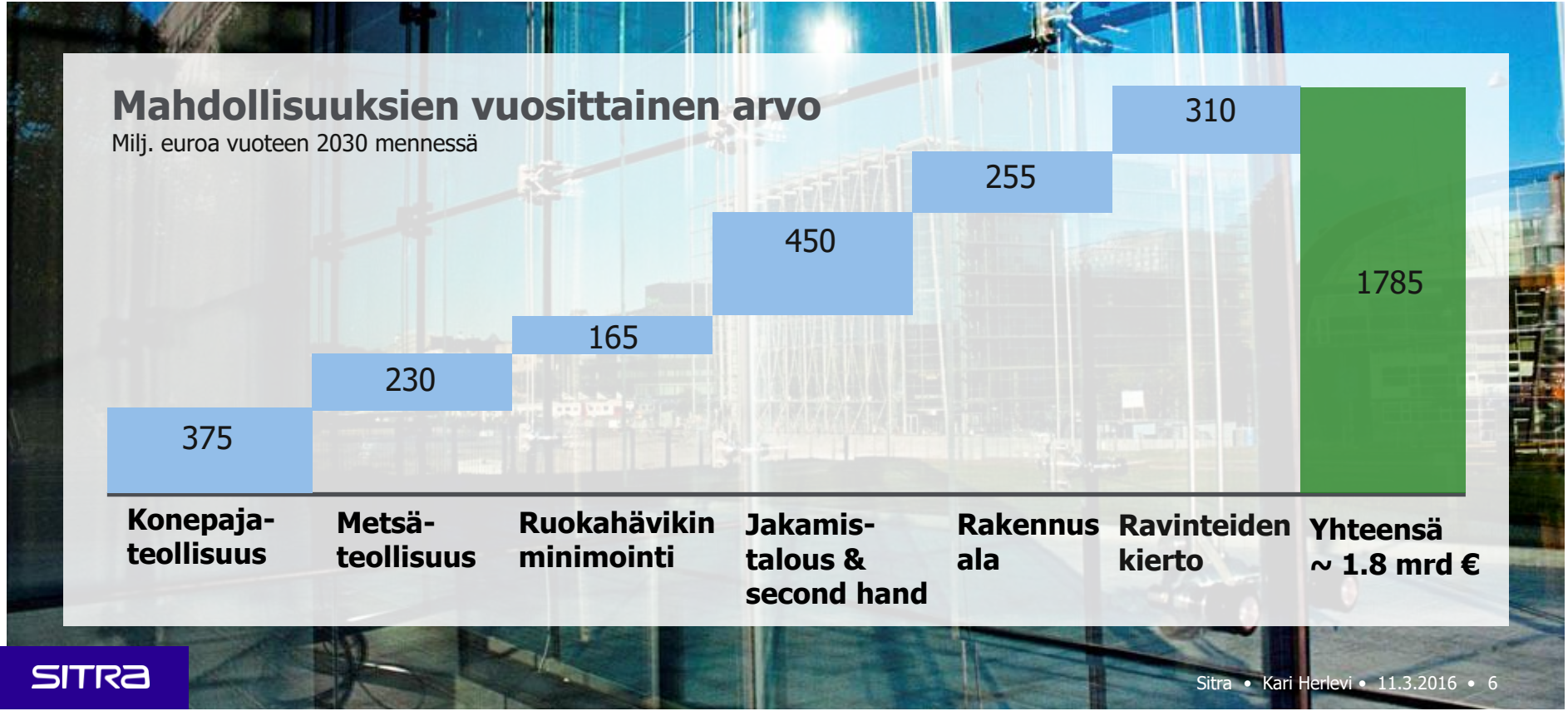

Euroopan unioni vauhdittaa kiertotaloutta kiertotalouspaketilla

Toimintasuunnitelma edistää materiaalikierron sulkemista ja tuotteiden elinkaaren hallintaa. Keinoja:

- Ekosuunnittelu (korjattavuus, kestävyys, kierrätettävyys)
- Laajennettu tuottajavastuu (EPR)
- Vihreät julkiset hankinnat
- Uusioraaka-aineiden edistäminen → EU:n sisämarkkina
- Suunnitellun vanhenemisen torjuminen

Tavoitteet

- Edistetään kilpailukykyä
- Luodaan uusia työpaikkoja
- Tuetaan kestävää kasvua

Lainsäädäntöehdotuksia jätteistä (2030 mennessä):

65 % kierrätystavoite yhdyskuntajätteelle

75 % kierrätystavoite pakkausjätteelle

≤ 10 % kaikesta jätteestä kaatopaikalle

Lähde: EU:n komissio



Sitran näkökulma EU:n toimintasuunnitelmaan

1. Mitä tekijöitä tulee tarkentaa EU:n toimintasuunnitelman toimeenpanossa?
2. Miten parhaiten edistää kasvua ja kestävää hyvinvointia Suomessa kiertotalouden avulla?
3. Kiertotalouspaketin tahtotila on selkeä ja tervetullut Euroopan kilpailukyvyn parantamiseksi resurssitehokkuuden avulla
4. Ilmastonmuutos ja uusiutuvan energian hyödyntäminen eivät näy suunnitelmassa
5. Sitra käynnistää erityisesti kiertotalouden kokeiluja Suomessa päätöksentekijöiden tueksi

Sitran näkökulma EU:n suunnitelmaan: Kiertotalous tarvitsee lisää kannusteita

Selkeät indikaattorit

Verotukselliset kannusteet

Investointien rahoitusmekanismit

Konkreettiset kannusteet ja velvoitteet ohjaavat yritysten innovaatiotoimintaa, kuluttajien käyttäytymistä sekä julkisia hankintoja

Suomesta kiertotalouden kärkimaa vuoteen 2025 mennessä

1. Sitra laatii kansallisen kiertotalouden tiekartan yhteistyössä ministeriöiden (TEM, YM , MMM) ja muiden toimijoiden kanssa

2. Tiekarttaan linjataan tavoitteet ja keskeiset toimenpiteet, joiden avulla Suomesta kiertotalouden kärkimaa vuoteen 2025 mennessä. Näkökulmina kilpailukyky, kasvu, investoinnit, työpaikat ja ekologinen kestävyys.

3. Tiekartan julkistus 09/2016 (Rohkeiden kokeiluiden kautta konkretiaan, yritykset, hallinto, kunnat&kaupungit ja eri toimialat sekä tutkimus mukana)

Sitra toivoo, että eduskunnan suuri valiokunta ja ympäristövaliokunta edistävät tiekarttatyössä identifioituja toimenpiteitä

Sitra edistää muutosta yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa

Toiminnan painopisteitä

Suomen yhteinen tahtotila kiertotalouteen siirtymiselle

Konkreettisiin liiketoimintamalleihin liittyvät kokeiluhankkeet ja parhaiden käytäntöjen jakaminen

Toimenpiteet ja yhteistyö eri aloilla

Fokusalueet yhteiskunnassa

Ravinteiden kierto

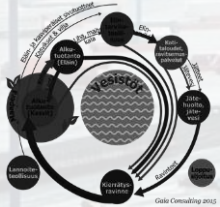

Teknologia-teollisuus



Tekstiiliala



Kunnat & kaupungit



Kansallinen tiekartta



Jätesektori





5 + 1 tärkeää Sitrasta

1. Eduskunnan lahja 50-vuotiaalle Suomelle
2. Riippumaton tulevaisuustalo: ennakoija, tutkija, visionääri, kehittäjä, kokeilija, yhteistyökumppani, kouluttaja, verkottaja
3. Toiminta rahoitetaan peruspääoman ja sijoitusten tuotoilla
4. Visiona Suomi, joka menestyy kestävän hyvinvoinnin edelläkävijänä
5. Vision alla kolme teemaa, 6 avainaluetta ja kymmeniä hankkeita

+ 1 Tulevaisuustyö on yhteistyötä

Valokuva: Erkki Laitila, HS/Lehtikuva 1967

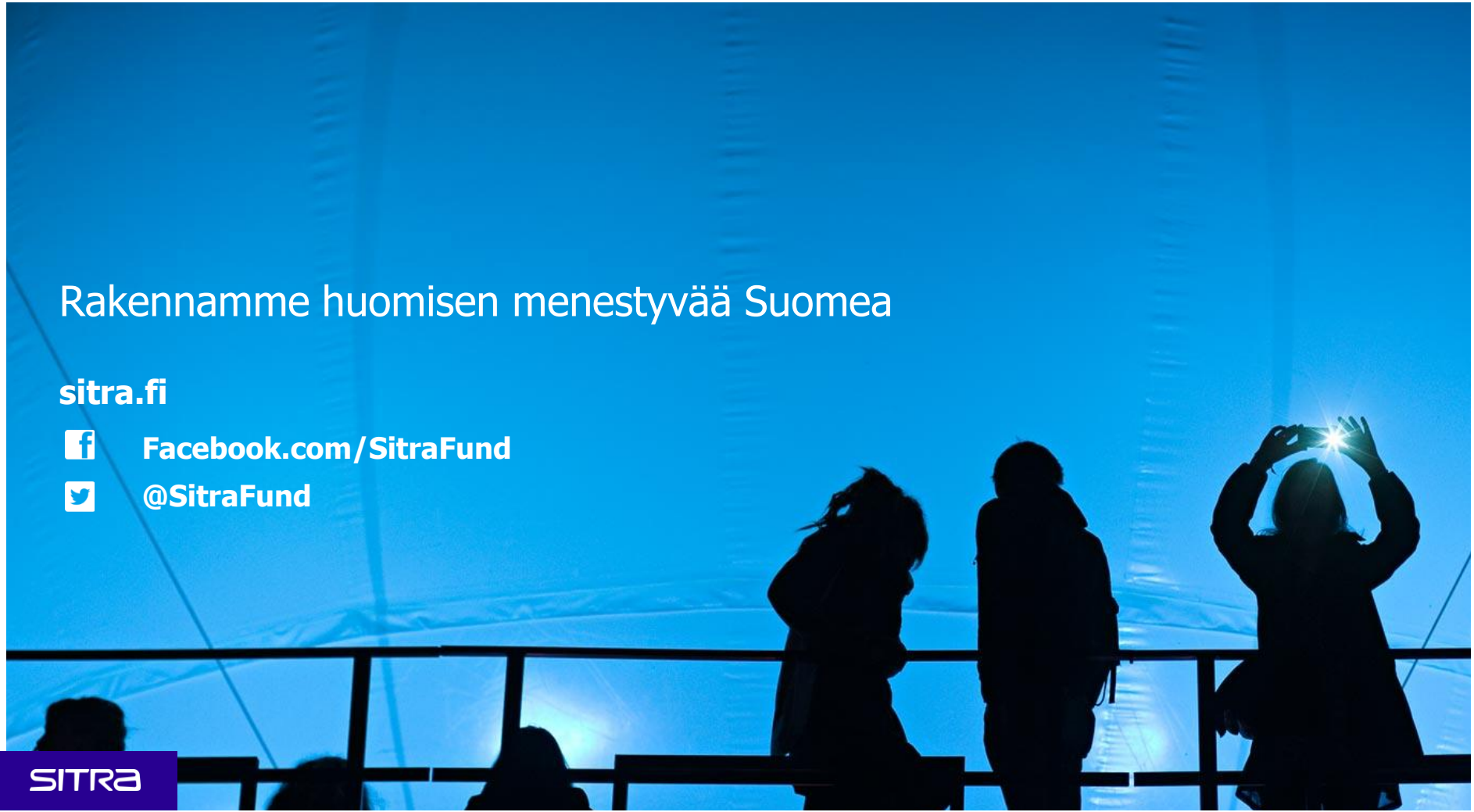
Rakennamme huomisen menestyvää Suomea
sitra.fi
Facebook.com/SitraFund
@SitraFund
SITRA